

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 9800 af 29/04/2008 (Gældende)

Påbud om begrænset arbejdstid i fryserum

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin., Arbejdsmarkedets
Ankenævn, j.nr. 5900250-06

Påbud om begrænset arbejdstid i fryserum

Resumé

Under et tilsynsbesøg konstaterede Arbejdstilsynet at ansatte udførte plukkearbejde i et fryserum. Der pakkes omkring 800 kolli med en vægt mellem 3 – 8 kg, pr. ansat pr. dag. Temperaturen i fryserummet er omkring minus 18 til minus 22 grader.

En typisk arbejdsdag har arbejdstid fra kl. 7.00 til kl. 15.09. Tidsrum, hvor den ansatte befinder sig udenfor fryserum er Kl. 7–7.15, som bruges til opstart, og Kl. 15–15.09 bruges til at sætte palleløfter til opladning. Der er følgende faste pauser: Kl. 8.45–9.00 Kl. 10.30–10.45 Kl. 12–12.30 Kl. 13.30–13.45. Der holdes ca. 5 min, pause hver halve time og mellem hver ordre går den ansatte ud af fryserummet i omkring 5 min. Arbejdstilsynet omregnede dette til en daglig arbejdstid i fryserummet på cirka 5 timer.

Arbejdstilsynet påbød virksomheden at træffe effektive foranstaltninger, så den tid, der arbejdes i fryserum, er sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarligt, herunder at der sikres de nødvendige pauser og begrænsning af arbejdstiden.

Arbejds miljøklagenævnet fandt ikke grundlag for Arbejdstilsynets afgørelse til (virksomhedens navn er udeladt) om at træffe effektive foranstaltninger i form af pauser og begrænsning af arbejdstiden ved arbejdet i fryserum, idet Arbejdstilsynet ikke i tilstrækkelig grad har begrundet afgørelsen i forhold til den særlige fare, som bekendtgørelsens § 7, stk. 3 stiller krav om. Nævnet lægde vægt på, at Arbejdstilsynet ikke har foretaget en konkret vurdering af om der er en særlig fare i forhold til det konkrete plukkearbejde, herunder om en eventuel fare kan imødegås på anden måde, end at stille krav om pauser og begrænset arbejdstid.

(virksomhedens navn er udeladt)

Arbejds miljøklagenævnet har på møde den 29. april 2008 behandlet Deres klage på vegne af (virksomhedens navn er udeladt) over Arbejdstilsynets afgørelse af 10. juli 2006 med påbud om at træffe effektive foranstaltninger, så den tid, der arbejdes i fryserum, er sikkerheds- og sundhedsmæssig fuldt forsvarligt, herunder at der sikres de nødvendige pauser og begrænsning af arbejdstiden. Endvidere skal virksomheden sørge for, at der føres effektivt tilsyn med, at den arbejdstid, der er sundhedsmæssig forsvarlig under arbejde i fryserum, ikke overskrides.

Nævnet traf følgende

AFGØRELSE

Arbejdsmiljøklagenævnet finder ikke grundlag for Arbejdstilsynets afgørelse til (virksomhedens navn er udeladt) med påbud om at virksomheden skal træffe effektive foranstaltninger i form af pauser og begrænsning af arbejdstiden ved arbejdet i fryserum.

Arbejdsmiljøklagenævnet er ikke enig i Arbejdstilsynets påbud til (virksomhedens navn er udeladt), om at sørge for, at der føres effektivt tilsyn med, at den arbejdstid, der er sundhedsmæssig forsvarlig under arbejde i fryserum, ikke overskrides.

Arbejdsmiljøklagenævnet ophæver således Arbejdstilsynets afgørelse af 10. juli 2006.

BEGRUNDELSE

Arbejdsmiljøklagenævnet har ved afgørelsen lagt til grund, at Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøg den 1. juni 2006 konstaterede/fik oplyst følgende:

- at de ansatte som udfører plukkearbejde arbejder hele dagen med plukning af varer, som typisk vejer mellem 3 kg og 8 kg. Der pakkes omkring 800 kolli pr. ansat pr. dag.
- at temperaturen i fryserummet er omkring minus 18 til minus 22 grader.

En ansat, som udførte plukkearbejde på besøgstidspunktet oplyste, at en typisk arbejdsdag ser således ud:

Arbejdstid fra kl. 7.00 til kl. 15.09

Tidsrum, hvor den ansatte befinder sig udenfor fryserum:

Kl. 7–7.15 bruges til opstart

Kl. 15– 15.09 bruges til at sætte palleløfter til opladning.

Der er følgende faste pauser:

Kl. 8.45–9.00, Kl. 10.30–10.45, Kl. 12–12.30, Kl. 13.30–13.45

Desuden blev det oplyst,

- at de ansatte holder ca. 5 min. pause hver halve time. Mellem hver ordre, som den ansatte pakker, går han ud af fryserummet for at finde papir på den næste ordre, som skulle pakkes, hvilket varer omkring 5 min.
- at den ansatte pakker omkring 8 til 10 paller dagligt, samt at nogle ordrer består af flere paller.

Arbejdstilsynet omregnede dette til en daglig arbejdstid i fryserummet på cirka 5 timer.

HTS har oplyst, at HTS, 3F og en række virksomheder, herunder (virksomhedens navn er udeladt) har indgået en aftale om vurdering af plukkearbejde i frostrum, og at virksomheden i samarbejde med HTS og 3F har vurderet, hvorledes arbejdet i deres fryserum kan tilrettelægges på forsvarlig vis, herunder vurderet arbejdstiden set i lyset af temperatur, lufthastighed, den fysiske aktivitet og beklædningen.

Uenighed om fortolkningen af aftalen behandles efter norm for behandling af faglig strid, men kan ikke indbringes for arbejdsretten. Der har ikke været uenighed om fortolkningen af aftalen.

Begrænset arbejdstid

Ifølge § 38, stk. 1 i arbejdsmiljøloven skal arbejdet planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Ifølge § 7 i bekendtgørelse om arbejdets udførelse skal arbejdet i alle led udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt ud fra både en enkeltvis og samlet vurdering af de fysiske, ergonomiske og psykosociale forhold i arbejdsmiljøet, som på kort eller langt sigt kan have indvirkning på den fysiske eller psykiske sundhed.

Ved arbejde, som virker fysisk eller psykisk skadeligt eller belastende på kort eller langt sigt, kan Arbejdstilsynet stille krav om, at særlige arbejdsmiljømæssige foranstaltninger skal gennemføres. Sådanne foranstaltninger kan være særlige velfærdsforanstaltninger og andre arbejdsmiljømæssige foranstaltninger, som er nødvendige for at forebygge sygdom, nedslidning, ulykker m.v.

Hvor arbejdet i særlig grad kan bringe sikkerhed og sundhed i fare, kan Arbejdstilsynet, hvor denne fare ikke kan imødegås på anden måde, stille krav om pauser og begrænset arbejdstid for dette arbejde. Samme krav stilles, hvor der anvendes særligt arbejdstøj og personlige værnemidler.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder ikke, at Arbejdstilsynet i tilstrækkelig grad har begrundet afgørelsen i forhold til den særlige fare, som bekendtgørelsens § 7, stk. 3 stiller krav om.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger vægt på, at Arbejdstilsynet ikke har foretaget en konkret vurdering af om der er en særlig fare i forhold til det konkrete plukkearbejde, herunder om en eventuel fare kan imødegås på anden måde, end at stille krav om pauser og begrænset arbejdstid.

Effektivt tilsyn

Ifølge arbejdsmiljølovens § 16 skal arbejdsgiveren sørge for, at der føres effektivt tilsyn med, at arbejdet udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder ikke, at det i påbuddet er belyst, at der føres manglende tilsyn med, at den daglige arbejdstid i fryserummet ikke overskrides.

Arbejdsmiljøklagenævnet finder derfor ikke, at der har været tilstrækkeligt grundlag for at påbyde effektivt tilsyn, idet afgørelsen mangler begrundelse.

R E G L E R

Arbejdsmiljøklagenævnet henviser til

§ 16, § 38 stk. 1 og § 77 stk. 1 i Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse af lov om arbejdsmiljø nr.268 af 18. marts 2005,

§ 7 stk. 1 og 3 i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse

O P L Y S N I N G E R N E I S A G E N

Sagen er afgjort på grundlag af de akter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet og hørings-svar til Arbejdsmiljøklagenævnet fra HTS – Handel, Transport og Service.

På klagenævnets vegne

De kan læse om afgørelsens retlige grundlag på de følgende sider.

Regler

Beskæftigelsesministeriets lovbekendtgørelse af lov om arbejdsmiljø nr. 268 af 18. marts 2005.

....

§ 16. Arbejdsgiveren skal sørge for, at der føres effektivt tilsyn med, at arbejdet udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

....

§ 38. Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 39. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke krav der skal være opfyldt, for at arbejdet kan anses for fuldt forsvarligt planlagt, tilrettelagt og udført, herunder om sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger vedrørende arbejder, arbejdsprocesser og -metoder, f.eks. for at undgå sammenstyrtning, nedstyrtning, sammenskrivning, rystelser, stråling, støj eller eksplosions-, brand- eller sundhedsfare ved luftarter, dampe, støv og røg, hede, kulde eller lugt, sygdomssmitte eller forkerte arbejdsstillinger, bevægelser eller belastninger, forbud mod særligt farlige arbejder, arbejdsprocesser og -metoder, opslag eller egnet markering.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren kan endvidere fastsætte regler om særligt arbejdstøj og personlige værnemidler, herunder om hvem der skal afholde udgifterne hertil.

....

§ 77. Arbejdstilsynet kan påbyde, at forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, bringes i orden straks eller inden en frist.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 559 af 17. juni 2004 om arbejdets udførelse

....

§ 7. Arbejdet skal i alle led udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt ud fra både en enkeltvis og samlet vurdering af de fysiske, ergonomiske og psykosociale forhold i arbejdsmiljøet, som på kort eller lang sigt kan have indvirkning på den fysiske eller psykiske sundhed.

Stk. 2. Ved arbejde, som virker fysisk eller psykisk skadeligt eller belastende på kort eller langt sigt, kan Arbejdstilsynet stille krav om, at særlige arbejdsmiljømæssige foranstaltninger skal gennemføres. Sådanne foranstaltninger kan være særlige velfærdsforanstaltninger og andre arbejdsmiljømæssige foranstaltninger, som er nødvendige for at forebygge sygdom, nedslidning, ulykker m.v.

Stk. 3. Hvor arbejdet i særlig grad kan bringe sikkerhed og sundhed i fare, kan Arbejdstilsynet, hvor denne fare ikke kan imødegås på anden måde, stille krav om pauser og begrænset arbejdstid for dette arbejde. Samme krav stilles, hvor der anvendes særligt arbejdstøj og personlige værnemidler.

2. AT-anvisninger, AT-meddelelser m.v.

At-vejledning A.1.3 om indendørs arbejde i stærk varme og kulde

Uddrag:

...

1. Arbejde i stærk varme

Belastningen ved at arbejde i varme omgivelser afhænger af, hvor hårdt fysisk arbejdet er, omgivelsernes temperatur, luftfugtighed og lufthastighed, den ansattes beklædning og den tid, der arbejdes i stærk varme.

...

1.1. Registrering af varmelastningen

Varmebelastningen er en følge af flere faktorer. Derfor er det ikke tilstrækkeligt at måle temperaturen i arbejdsrummet med et termometer.

...

1.2. Aktivitetsniveau

Menneskets varmeudvikling øges med aktivitetsniveauet. Der skelnes mellem fire aktivitetsniveauer:

Let aktivitet, fx siddende kontorarbejde.

Moderat aktivitet, fx gående og stående arbejde samt arbejde med håndværktøj.

Høj aktivitet, fx intensivt arbejde med håndværktøj og håndtering af tungere byrder.

Meget høj aktivitet, fx intensivt gående plukkearbejde på lager, gang på trapper samt klatring på stiger i højt tempo.

...

Hvis det er vanskeligt at bestemme aktivitetsniveauet skal det højeste aktivitetsniveau vælges som udgangspunkt.

Ud fra aktivitetsniveauet er der fastlagt følgende vejledende grænser for det tidsvægtede varmeindeks:

Aktivitetsniveau Maksimal WBGT-værdi

1. Let 29

2. Moderat 26

3. Højt 22

4. Meget højt 18

....

2. Arbejde i stærk kulde

Belastningen ved arbejde i kulde afhænger især af:

Rumtemperaturen

Eventuel lufthastighed

Den fysiske aktivitet under arbejdet

Beklædningen

Den tid, hvori der arbejdes i kulde.

Legemstemperaturen falder, hvis omgivelserne er så kolde, at varmeafgivelsen bliver større end menneskets varmeproduktion.

Hvis kroppens temperatur kommer under ca. 37 °C, begrænses blodcirkulationen til hudoverfladen samt (især) til hænder og fødder. Samtidig stiger blodtrykket.

Når kroppen afkøles, får man langsommere reaktioner, nedsat koordination og mindre muskelstyrke.

Arbejde med afkølede muskler forøger muskelbelastningen og øger risikoen for, at man overbelaster den arbejdende muskulatur.

Arbejde med kolde hænder og håndværktøj eller kolde emner øger risikoen for arbejdsulykker på grund af nedsat koordinationsevne.

Hvis kroppens temperatur falder meget, kan det føre til bevidstløshed og eventuel død.

2.1. Foranstaltninger

Der skal træffes almindelige foranstaltninger mod kulde og træk ved arbejde, hvor der ikke er produktions tekniske årsager til, at temperaturen ligger uden for komfortområdet. Det kan ske ved opvarmning mv.

Der skal træffes foranstaltninger i form af særligt arbejdstøj og eventuelt begrænset arbejdstid i kolde rum, hvis det af produktionstekniske årsager ikke er muligt at have temperaturer i komfortområdet.

Mængden og graden af foranstaltninger afhænger af temperaturen i arbejdsrummene. Jo lavere temperatur, desto større foranstaltninger.

Arbejdstøjet skal beskytte mod kulde, men skal samtidig tillade kroppen at slippe af med sin varme- og svedproduktion under arbejdet. Arbejdstøjet skal også tillade bevægelsesfrihed.

Arbejdstøj, der skal beskytte mod kulde, fordi det ikke produktionsteknisk er muligt at have temperaturer i komfortområdet, er personlige værnemidler. Arbejdstøjet er derfor omfattet af reglerne om personlige værnemidler.

Ved temperaturer under ca. -15 °C bør man normalt ikke arbejde mere end tre-fire timer om dagen og højst to timer ad gangen. Pauser eller andet arbejde i komforttemperaturområdet bør mindst vare 30 min., så kroppen kan genvinde sin normale temperatur.”